

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSIOSIOS RINKIMŲ KOMISIJOS
NARIŲ GITANOS MATIEKUVIENĖS IR ANDRIAUS PUKSO**

**IŠVADA
DĖL VERTINIMO PAGAL LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO RINKIMŲ ĮSTATYMO
20 STRAIPSNIO 3 DALIES NUOSTATAS**

2020 m. liepos 29 d. Nr. 3-62 (1.2)
Vilnius

Lietuvos Respublikos vyriausioji rinkimų komisija (toliau – VRK) 2020 m. liepos 22 d. elektroniniu paštu gavo Vilkaviškio rinkimų apygardos Nr. 68 rinkimų komisijos pirmininkės Renatos Kailiuvienės pranešimą (toliau – pranešimas): *„Noriu informuoti, kad su manimi nesuderinus, t. y. be mano sutikimo, 2020 m. liepos 21 d. rajoniniame laikraštyje „Santaka“ buvo išspausdinta Seimo nario K. Smirnovo politinė reklama su nuotrauka, kurioje esu ir aš (foto prisegu). Esu susipažinusi su Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymo 20 straipsnio 3 dalies nuostatomis ir žinau, kad „Rinkimų komisijos nariui ar pirmininkui, davusiam rašytinį pasižadėjimą, draudžiama bet kokia rinkimų agitacija ar kiti bandymai paveikti rinkėjo valią“. Straipsnyje paviėšinta nuotrauka yra daryta 2020 m. birželio 27 d. (įrodymus prisegu, Seimo nario K. Smirnovo facebook paskyros printscreen), sodyboje „Karaliaus krėslas“ susitikimo su Seimo nariu metu, kai dar nebuvo Apygardos rinkimų komisijos pirmininke. Todėl noriu informuoti LR Vyriausiąją rinkimų komisiją, kad Seimo nario K. Smirnovo politinė reklama su nuotrauka buvo išspausdinta man nežinant. Pamačiusi šią politinę reklamą kreipiausi į rengėjus su prašymu, kad ateityje tai nesikartotų“.* Kartu su pranešimu buvo pateikti minėta publikacija bei nuotrauka.

VRK 2020 m. liepos 23 d. taip pat gavo anoniminį skundą (reg. Nr. 1-1870(7.9) dėl 2020 m. liepos 21 d. Vilkaviškio krašto laikraštyje „Santaka“ Nr. 55(4277) atspausdintos publikacijos „K. Smirnovas: darniai dirbant Vilkaviškyje jaučiamas didelis proveržis visose srityse“ ir joje atspausdintos kolektyvinės nuotraukos, kurioje, be kitų asmenų, užfiksuoti ir Lietuvos Respublikos Seimo narys Kęstutis Smirnovas bei Vilkaviškio rinkimų apygardos Nr. 68 rinkimų komisijos pirmininkė Renata Kailiuvienė (toliau – skundas). Skunde papildomai atkreipiamas dėmesys į Seimo nario Kęstučio Smirnovo socialinio tinklo „Facebook“ paskyros 2020 m. birželio 28 d. ir 2020 m. liepos 21 d. įrašus, kuriuose pasidalinta minėta nuotrauka (2020 m. liepos 21 d. ir skunde minima laikraščio „Santaka“ publikacija). Skundo autorius nurodo: *„Vilkaviškio rajono savivaldybės rinkimų komisijos pirmininkė 2020 m. spalio 11 d. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimams paskirta Renata Kailiuvienė atvirai ruošiasi rinkimų startui, dalyvauja renginiuose, aptaria rinkimų kampanijos gaires bei perspektyvas, dalyvaujanti rinkimų agitacijoje“.* Skunde cituojamas galiojantis teisinis reglamentavimas: *„Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymo trečiojo skirsnio 20 straipsnio 3 dalimi – Rinkimų komisijos nariui ar pirmininkui,*

davusiam rašytinį pasižadėjimą, draudžiama bet kokia rinkimų agitacija ar kiti bandymai paveikti rinkėjų valią. Asmuo, pažeidęs šį reikalavimą, rinkimų komisijos nario rašytinį pasižadėjimą, turi būti atleistas iš komisijos ir gali būti patrauktas atsakomybėn įstatymų nustatyta tvarka“. Kartu su skundu pateikta ir su minėta publikacija bei Seimo nario Kęstučio Smirnovo socialinio tinklo „Facebook“ paskyros įrašais susijusi medžiaga.

VRK 2020 m. liepos 23 d. posėdžio metu pranešime ir skunde bei jų prieduose išdėstyta aplinkybių aiškinimasis buvo pavestas Vilkaviškio rinkimų apygardą Nr. 68 kuruojantiems VRK nariams Gitanai Matiekuvienei ir Andriui Puksui.

Aiškinantis aplinkybes, 2020 m. liepos 27 d. gautas Vilkaviškio rinkimų apygardos Nr. 68 rinkimų komisijos Stebėsenos grupės raštas Nr. 68-01 „Dėl galimai padaryto pažeidimo“ (toliau – raštas), kuriame nurodoma: *„Informuojame, kad Vilkaviškio krašto laikraštyje „Santaka“ 2020 m. liepos 21 d. Nr. 55 (4277), 4 puslapyje buvo išspausdinta Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos politinė reklama (Užsk. 1653), kurioje yra Vilkaviškio apygardos Nr. 68 rinkimų komisijos pirmininkės Renatos Kailiuvienės atvaizdas“.* Raštu, prie kurio pridėtas minėtas Vilkaviškio krašto laikraščio „Santaka“ numeris, VRK prašoma Įstatymo nustatyta tvarka išnagrinėti (dėl atitikties Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymo 20 straipsnio 3 daliai) šį atvejį ir priimti sprendimą.

Nustatytos faktinės aplinkybės:

Susipažinus su pranešimo, skundo, rašto ir kartu su jais pateiktos medžiagos turiniu, 2020 m. liepos 24 d. buvo papildomai kreiptasi į Vilkaviškio rinkimų apygardos Nr. 68 rinkimų komisijos pirmininkę Renatą Kailiuvienę (deleguotą Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos) dėl galimybės papildyti pranešimą, taip pat elektroniniais pašto adresais susisiekti su Seimo nariu Kęstučiu Smirnovu, Vilkaviškio krašto laikraščio „Santaka“ redakcija bei nuotrauką padariusiu fotografu R. M. Buvo siekiama nustatyti nuotraukos padarymo laiką bei aplinkybes, taip pat nustatyti, kokiomis sąlygomis buvo parengta publikacija ir ar apie jos turinį (įskaitant nuotrauką) buvo iš anksto informuota R. Kailiuvienė. Seimo nariui K. Smirnovui papildomai pateikti klausimai dėl įrašų socialiniame tinkle „Facebook“.

2020 m. liepos 24 d. gautas R. Kailiuvienės pranešimo papildymas: *„Nesu susijusi su seimo nario K. Smirnovo rinkimine kampanija ir jos organizavimu, nedalyvauju politinėje veikloje.*

Noriu informuoti, kad į birželio 27 d. organizuojamą Kęstučio Smirnovo renginį sodyboje „Karaliaus krėsle“ buvau pakviesta tam, kad būčiau pristatyta kaip kandidatė į Vilkaviškio apygardos rinkimų komisijos narius. Politikoje nedalyvauju ir nesu jokios politinės partijos narė. Eilę metų rinkimuose apylinkės pirmininke buvau siūloma nuo Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos.

Dirbu Savivaldybės vidaus audito skyriuje, įstatymus skaityti „moku“, todėl puikiai žinau, kad, davus priesaiką, dirbant rinkimų komisijoje „draudžiama bet kokia rinkimų agitacija ar kiti bandymai paveikti rinkėjo valią“ (LR Seimo įstatymo 20 str. 3 punktas).

Pamačiusi 2020 m. liepos 21 d. publikaciją „K. Smirnovas: darniai dirbant Vilkaviškyje jaučiamas didelis proveržis visose srityse“ Vilkaviškio krašto laikraštyje „Santaka“, tiesiog buvau „šoke“ dėl pavišintos nuotraukos. Pažymiu, kad aš sutikimo viešinti nuotraukos nedaviau. Apie tai informavau Lietuvos Respublikos Vyriausiąją rinkimų komisiją, susisiečiau su seimo nario K. Smirnovo padėjėja Vilkaviškyje p. Kristina ir nurodžiau, kad rinkimų kampanijos metu su manimi viešinti nuotraukų niekur negalima, kad šiuo laikotarpiu pavišinę nuotrauką, kurioje esu ir aš, man labai pakenkė. <...> Nuo manęs minėtas nuotraukos pavišinimas visiškai nepriklausė.“

2020 m. liepos 24 d. gautas Vilkaviškio krašto laikraščio „Santaka“ redakcijos atsakymas: „Informuojame, kad 2020 m. liepos 21 d. Vilkaviškio krašto laikraštyje „Santaka“ Nr. 55 (4277) publikuotą užsakomąjį straipsnį „K. Smirnovas: darniai dirbant Vilkaviškyje jaučiamas didelis proveržis visose srityse“ su kolektyvine nuotrauka gavome 2020 m. liepos 17 d. iš Seimo nario Kęstučio Smirnovo padėjėjos Kristinos Radzevičienės elektroniniu paštu. Rašinio maketas buvo suderintas su užsakovu.

Kadangi straipsnio turinys liudijo, kad Seimo nario organizuotame renginyje dalyvavo jo kolegos ir bendraminčiai, nekilo abejonių, jog nuotraukoje užfiksuoti asmenys, pozavę su Seimo nariu, su tuo sutinka.

Apie tai, kad Renata Kailiuvienė paskirta Vilkaviškio rinkimų apygardos komisijos pirmininke, jokios oficialios informacijos nebuvo gavę.

Ar nuotraukoje užfiksuoti asmenys buvo atskirai informuoti apie ketinimą leisti straipsnį su minėta nuotrauka, negalime atsakyti, nes už užsakomojo straipsnio turinį bei iliustracijas atsako jo užsakovas.“

2020 m. liepos 27 d. gauti fotografo R. M. atsakymai: „Nuotrauka daryta Laikas: 2020-06-27 d. 12:45:47. Vieta: Širvintos g. 12, Karalkrėslio kaimas, Vilkaviškio rajonas“. Taip pat nurodyta, kad apie planuojamą nuotraukos publikavimą fotografas buvo informuotas tą pačią dieną.

2020 m. liepos 28 d. gauti Seimo nario Kęstučio Smirnovo atsakymai į VRK narių užduotus klausimus: „Minėta nuotrauka buvo padaryta 2020 m. birželio 27 d. pasibaigus renginiui (susitikimui). <...> Nuotrauka „Santaka“ redakcijai buvo pateikta 2020 m. liepos 15 d. Nuotrauką redakcijai pateikė mano padėjėja Kristina Radzevičienė. <...> Nuotraukoje užfiksuoti asmenys nebuvo atskirai informuojami apie ketinimą leisti straipsnį su minėta nuotrauka, nebuvo prašoma jų sutikimų. Nuotraukoje užfiksuoti asmenys buvo bendrai pakviesti nusifotografuoti nurodant, kad nuotraukos bus viešai eksponuojamos. <.... >Renata Kailiuvienė nedalyvauja mano rinkiminės kampanijos organizavime ir įgyvendinime“.

Dėl publikacijos vertinimo:

2020 m. spalio 11 d. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų politinė kampanija prasidėjo 2020 m. balandžio 10 d. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta: „*Rinkimų komisijos nariui ar pirmininkui, davusiam rašytinį pasižadėjimą, draudžiama bet kokia rinkimų agitacija ar kiti bandymai paveikti rinkėjų valią. Asmuo, pažeidęs šį reikalavimą, rinkimų komisijos nario rašytinį pasižadėjimą, turi būti atleistas iš komisijos ir gali būti patrauktas atsakomybėn įstatymų nustatyta tvarka*“.

2020 m. liepos 21 d. laikraščio „Santaka“ numeryje pasirodęs straipsnis „K. Smirnovas: darniai dirbant Vilkaviškyje jaučiamas didelis proveržis visose srityse“ buvo tinkamai pažymėtas („Politinė reklama. Bus apmokėta iš LVŽS rinkimų sąskaitos. Užsk. 1653“).

Įvertinus pranešimo, skundo, rašto su jais pateiktos ir papildomai surinktos medžiagos aplinkybes, nustatyta:

1. Minėtame straipsnyje publikuota kolektyvinė nuotrauka buvo padaryta 2020 m. birželio 27 d., apygardų rinkimų komisijų pirmininkų kandidatūros buvo patvirtintos VRK 2020 m. liepos 8 d. posėdyje, o jų priesaikos buvo priimtos 2020 m. liepos 14 d. Lietuvos Respublikos Seimo rūmuose.

2. Nenustatyta, kad su Vilkaviškio rinkimų apygardos Nr. 68 rinkimų komisijos pirmininke Renata Kailiuviene būtų derintas 2020 m. liepos 21 d. Vilkaviškio krašto laikraščio „Santaka“ turinys, įskaitant nuotrauką.

3. Nenustatyta, kad Seimo narys Kęstutis Smirnovas su Renata Kailiuviene būtų derinęs savo socialinio tinklo „Facebook“ paskyros įrašų turinį.

4. Nenustatyta, kad Renata Kailiuviene po priesaikos davimo (t. y. 2020 m. liepos 14 d.) užsiimtų agitacija ar kitaip bandytų paveikti rinkėjų valią.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, siūloma nepripažinti, kad Vilkaviškio rinkimų apygardos Nr. 68 rinkimų komisijos pirmininkė Renata Kailiuvienė pažeidė Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymo 20 straipsnio 3 dalies nuostatas.

VRK nariai

Gitana Matiekuvienė

Andrius Puksas